

FrieslandCampina betaalt vanaf 1 oktober 10 cent per kilo niet-geleverde melk, Van Dam houdt zich nog opvallend stil over inzet EU-envelop

Roep om krimpen veestapel voor behoud derogatie

Derogatie hangt aan een zijden draadje, daarover zijn sectorvertegenwoordigers het eens. Het aantal melkkoeien in Nederland is te groot en de invoering van fosfaatrechten duurt te lang om daar wat aan te doen. De roep klinkt om geld uit te trekken voor stimulering van afvoer van extra koeien.

tekst **Florus Pellikaan**

Waar diverse EU-lidstaten zich momenteel druk maken om de lage melkprijs zit de Nederlandse melksector met een ander probleem in de maag. De omvang van de Nederlandse melkveestapel blijft onverminderd groot, waardoor er nog altijd ruim boven het met Europa afgesproken fosfaatplafond wordt gepro-

duceerd. Het effect van de fosfaatrechten (zie kader) wordt pas op zijn vroegst verwacht in 2017 wanneer veehouders over dat hele jaar gezien hun fosfaatproductie terug moeten brengen tot op het niveau van 2 juli 2015.

Volgens de belangenorganisaties LTO en NMV is echter 1 april 2017 al D-day wat

derogatie 2018 betreft. Op die dag gaat de officiële peilstok via de gecombineerde opgave in de melkveestapel en die gegevens zijn van groot belang voor de onderhandelingen over de nieuwe derogatie. 'De onderhandelingen over de derogatie voor 2018 zullen kort daarna in het tweede of derde kwartaal van 2017 in een cruciale fase belanden', vertelt Kees Romijn, vakgroepvoorzitter melkveehouderij bij LTO. 'En binnen Europa is men momenteel zeer kritisch op Nederland. We hadden in 2015 beloofd de fosfaatproductie aan te pakken. Als dan op 1 april blijkt dat de veestapel alleen maar gegroeid is, krijgen wij een nieuwe derogatie niet gehonoreerd.'

Verlies derogatie een drama

Harm Wiegiersma, voorzitter van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Doordat de Nederlandse melkveehouderij al meer dan een jaar boven het fosfaatplafond produceert, hangt nieuwe derogatie aan een zijden draadje

Fosfaatrechten: afromingspercentage pas op 1 juli 2017 bekend

Op 1 juli 2017 wordt bekend hoe hoog het afromingspercentage over de fosfaatrechten is. Dat blijkt uit het wetsvoorstel dat staatssecretaris Martijn van Dam begin september naar de Tweede Kamer stuurde. Melkveebedrijven krijgen begin 2017 een hoeveelheid fosfaatrechten toegekend op basis van het aantal gehouden koeien op 2 juli 2015. Over heel 2017 mag een bedrijf gemiddeld

niet boven het aantal toegekende fosfaatrechten uitkomen. De feitelijke afroming vindt plaats op 1 januari 2018. 'Melkveehouders moeten niet wachten op eventuele veranderingen door de Tweede Kamer. In maart heeft een meerderheid ingestemd met de inhoud van de Kamerbrief en dat is haast een-op-een doorvertaald naar het wetsvoorstel', vertelt Kees Romijn, vakgroepvoorzitter

melkveehouderij bij LTO. 'Hierdoor zullen aanpassingen marginaal zijn. Alleen wat kleine details als inscharen en uit-scharen en het verlesen van fosfaat-rechten kunnen nog wijzigen, maar de hoofdlijn blijft staan.' Melkveehouders kunnen hun bedrijfs-gegevens op basis waarvan fosfaat-rechten worden toegekend, nog bekijken en eventueel wijzigen tot 1 oktober.

(NMV), sluit zich volledig bij Romijn aan. 'Derogatie is een gunst, een collegiale gunst van andere lidstaten. Door onze groei van de melkproductie zijn Nederland en Ierland binnen Brussel al de gebeten hond. Als wij dan zo de milieuvanvoorwaarden overtreden, krijgen wij die gunst echt niet meer.'

Zowel Romijn als Wiegiersma hebben hun oor al veelvuldig in Brussel te luisteren gelegd en zijn naar aanleiding daarvan bijzonder negatief over het verkrijgen van een nieuwe derogatie. Dat er inmiddels geluiden opgaan om derogatie dan maar te laten schieten, vindt Romijn beslist geen optie. 'Het LEI heeft berekend dat dit 10.000 tot 20.000 euro per bedrijf per jaar kost. Een derde van de mest is op dat moment niet meer te plaatsen. Dat heeft een enorme invloed op de markt, omdat een mesthoeveelheid zo groot als de pluimveesector jaarlijks produceert, extra verwerkt moet worden. Voor alle veehouderijsectoren zal dat een drama zijn', stelt Romijn.

De Europese melkreductieregeling, waar veehouders nog tot woensdag 21 september 12.00 uur voor konden intekenen, zal volgens Wiegiersma in Nederland niet voor zo veel minder fosfaatproductie zorgen. 'De vaste kosten zijn al hoger dan de 14 cent die wordt uitgekeerd, dus bedrijven zullen daar niet snel fors voor gaan minderen. Alleen melkveebedrijven die nog rond het niveau van de referentieperiode van kwartaal vier van 2015 produceren, past deze regeling.'

Naast de melkreductieregeling heeft Nederland ook nog een EU-envelop met 23 miljoen euro gehad voor nationale inzet naar aanleiding van de crisis in de veehouderij. De melkveesector heeft staatssecretaris Van Dam al maanden geleden gevraagd deze 23 miljoen euro te gebruiken om het aantal koeien en dus de fosfaatproductie te verminderen.

'Navraag heeft ons geleerd dat we van Europa het geld hiervoor mogen gebruik-

ken. Op het moment dat je dan zo meerdere vergoedingen kunt stapelen wordt het voor veehouders steeds interessanter om minder melk te produceren en minder koeien te houden', vertelt Kees Romijn.

Besluit EU-envelop pas in oktober

Desgevraagd geeft de woordvoerder van staatssecretaris Van Dam aan dat er nog geen besluit is genomen over de inzet van de 23 miljoen euro. 'Duidelijkheid daarover verwachten we pas in oktober te kunnen geven', aldus het ministerie. De vraag of een vergoeding voor het houden van minder koeien een optie is voor de inzet van het bedrag, blijft onbeantwoord. Volgens Romijn heeft de sector een plan klaar om de 23 miljoen euro in te zetten om het aantal koeien te verminderen. Voor een maximaal effect zou de staatssecretaris het bedrag moeten aanvullen, waarna de sector hetzelfde zal doen. Hiervan heeft Van Dam echter aangegeven geen budget te hebben.

Volgens Wiegiersma kan Van Dam beter nu met de portefeuille schudden dan dat hij straks vanuit Brussel een ingebrekestelling om de oren krijgt. 'Dat gaat hem dan nog veel meer geld kosten. Deze staatssecretaris wil toch niet de boeken in als de persoon die derogatie heeft laten glijpen? Het is nog niet te laat, dus kom in actie.'

Volgens Romijn zou een vergoeding van zo'n 1000 euro per bedrijf dat op 1 april 2017 onder de fosfaatproductie van 2 juli 2015 zit, onderdeel zijn van het plan. Aangevuld met een premie van zo'n 250 euro per verminderde grootvee-eenheid. 'Ook jongvee telt hierin mee. En daarbij wordt de veehouder die vorige maand al koeien heeft weggedaan niet vergeten', garandeert Romijn. Dat de bedragen niet wereldschokkend zijn, erkent Romijn. 'Maar wanneer je de diverse vergoedingen stapelt, is het zeker de moeite. Daarom hebben we ook druk gezet bij de

staatssecretaris om snel met duidelijkheid te komen over de inzet van de envelop. Overeind blijft in ieder geval dat iedereen, ook melkveehouders, zijn verantwoording in dezen moet nemen; de belangen zijn heel erg groot. En veel melkveehouders moeten toch terug in het aantal koeien, het gaat er alleen om dat ze daar nu vroeg mee beginnen.'

4000 euro per RFC-lid

Dat het probleem serieus is, bewijst FrieslandCampina, dat nota bene op zaterdag, 17 september, het plan lanceerde om melkveehouders te betalen voor niet-geproduceerde liters om zo het aantal koeien en de fosfaatproductie terug te dringen. Het zuivelbedrijf waagt de eigen winst eraan om het doemscenario van verlies van derogatie af te wenden. Het trekt eigenhandig 15 miljoen euro uit om maximaal 4000 euro per lid uit te keren voor het inkrimpen van de melkproductie. Ook voor zuivelfabrieken zou het derogatieverlies gevolgen hebben, omdat bijgebouwde productiecapaciteit dan mogelijk niet meer vol te krijgen is. Leden-melkveehouders van FrieslandCampina krijgen in de periode van 1 oktober 2016 tot 1 april 2017 10 cent per kilo melk vergoed voor niet-geleverde melk. De referentieperiode is de periode van 20 augustus tot en met 17 september 2016 óf hetzelfde kwartaal van een jaar geleden. 'We sluiten hiermee aan bij de melkreductieregeling, zodat melkveehouders die daarvoor hebben ingetekend in totaal 24 cent krijgen voor niet-geproduceerde kilo's melk', vertelt FrieslandCampina-voorzitter Piet Boer. 'Wij geven een signaal af naar Brussel dat het ons menens is.'

Of er nog meer sectorpartijen het voorbeeld van FrieslandCampina volgen en werken aan een stimuleringsregeling voor een lagere fosfaatproductie is op het moment van het ter perse gaan van Veeteelt niet bekend. |